

گزارش بازار نفت در ماه

سپتامبر ۲۰۲۴

همکارانی که در تهیه این گزارش مشارکت داشته‌اند:

مهری اکبری، فرید ریخته‌گر، امین شکری

ویرایش: علی‌اکبر دیزج‌خلیلی

تایید: علی‌اکبر دیزج‌خلیلی

تایید نهایی: محمود بیرانوند

معاونت امور بین‌الملل و بازرگانی

اداره کل امور اوپک، مجامع و سازمان‌های بین‌المللی

مهرماه ۱۴۰۳

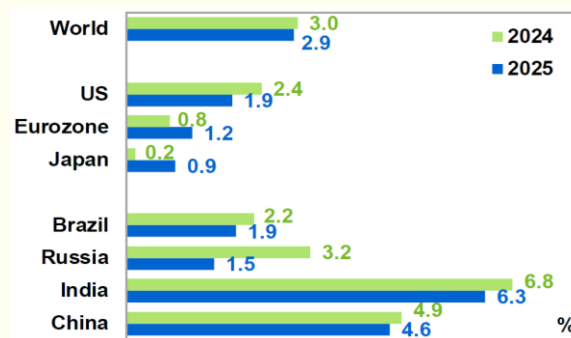
فهرست مطالب

گزارش ویژه	۳
تحولات قیمت نفت	۶
تحولات اقتصادی جهان	۱۰
تحولات تقاضای جهانی نفت	۱۲
تحولات عرضه جهانی نفت	۱۵
تحولات ذخیره سازی تجاری نفت	۱۹
تحولات بازار نفتکشهای نفت خام و فرآورده های نفتی	۲۳
تحولات تجارت نفت خام و فرآورده های نفتی	۲۵
تحولات بازار فرآورده های نفتی و عملیات پالایشی	۲۸

مروری بر تحولات اقتصادی جهان

رشد اقتصاد جهانی در نیمه نخست سال ۲۰۲۴ قوی بود و در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۴ نیز، مخارج مصرف‌کننده قوی، به‌ویژه در بخش خدمات، به توسعه الگوی پایدار رشد اقتصادی کمک نمود. با وجود نااطمینانی‌ها در نرخ‌های بهره، مذاکرات تجاری و تحولات ژئوپلیتیکی، این روند مثبت تداوم یافته است. در نتیجه، انتظار می‌رود رشد اقتصاد جهانی در سال‌های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ مطلوب و به ترتیب ۳/۰ و ۲/۹ درصد باشد (نمودار شماره ۱).

نمودار ۱. پیش‌بینی رشد تولید ناخالص داخلی در سال‌های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵

منبع: دبیرخانه اوپک

گرچه برخی ریسک‌های منفی وجود دارد، اما مشاهده محرک‌های رشد در اقتصادهای غیر OECD از ابتدای سال ۲۰۲۴، همراه با بهبود اقتصاد کشورهای عضو OECD، نشان‌دهنده رشد فزاینده اقتصاد جهانی و تداوم آن در سال ۲۰۲۵ می‌باشد. همچنین، پیش‌بینی می‌شود تا پایان سال ۲۰۲۴ و نیز در سال ۲۰۲۵، بانک‌های مرکزی اصلی به‌ویژه در ایالات متحده، اتحادیه اروپا و بریتانیا به اعمال سیاست‌های پولی تسهیل‌کننده‌تر روی آورند، این امر از رشد اقتصاد جهانی در کوتاه‌مدت حمایت می‌کند.

در واقع، مسیر سیاست‌های پولی به تحولات تورمی و تغییرات بالقوه در تمرکز بانک‌های مرکزی بر حمایت از رشد اقتصادی به‌ویژه در اقتصادهای پیشرفته، بستگی دارد.

در کشورهای عضو OECD پیش‌بینی می‌شود، میزان مصرف خانوارهای بخش خصوصی در ایالات متحده رشد اقتصادی مورد انتظار را حفظ نماید. با وجود رشد اقتصادی ضعیف در سه ماهه ابتدایی سال ۲۰۲۴ در ژاپن، انتظار می‌رود بهبود تقاضای داخلی و تجارت خارجی مشاهده شده در سه ماهه دوم سال ۲۰۲۴، در باقیمانده سال ۲۰۲۴ و نیز در سال ۲۰۲۵ ادامه یافته و رشد اقتصادی را تقویت نماید. رشد اقتصادی بالاتر از حد انتظار مشاهده شده در نیمه نخست سال ۲۰۲۴ در اتحادیه اروپا، پیش‌بینی می‌شود در نیمه دوم سال ۲۰۲۴ و نیز در سال ۲۰۲۵ ادامه یابد.

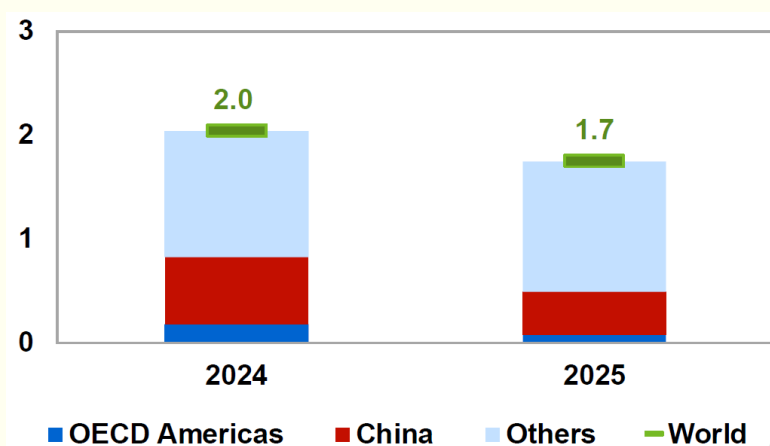
در کشورهای غیر OECD، با کاهش تورم و بهبود بخش کشاورزی پس از فصل باران‌های موسمی سال گذشته در هند، شاهد رشد اقتصادی قوی هستیم، هرچند شدت رشد اقتصادی پس از سه ماهه نخست سال ۲۰۲۴ کمتر شده است. با وجود چالش‌های موجود در بازار املاک، بخش‌های تولیدی و صادرات چین قوی مانده‌اند. برزیل و روسیه قابلیت رشد بیشتری را نشان می‌دهند، هرچند سیاست‌های پولی انقباضی ممکن است پویایی‌های رشد را محدود نماید.

با نگاهی به آینده، یک عامل کلیدی موثر بر مسیر اقتصاد جهانی، تعادل بین مشارکت‌های بخش‌های صنعتی و خدماتی خواهد بود. از ابتدای سال ۲۰۲۴ تا کنون، رشد بخش صنعتی اقتصادهای پیشرفته ضعیف‌تر از رشد جهانی بوده است. پیش‌بینی می‌شود سهم چشمگیر بخش خدمات در رشد اقتصاد جهانی تا پایان سال ۲۰۲۴ و در سال ۲۰۲۵ اندکی کاهش یابد، همچنین، بخش صنعت شکاف تولید را کاهش داده و رشد اقتصادی پایدار در سال ۲۰۲۵ را به دنبال داشته باشد.

به پشوانه چین رشد اقتصادی، پیش‌بینی می‌شود تقاضای نفت در سال ۲۰۲۴ به میزان ۲ م.ب.ر رشد نماید، که خیلی بیش‌تر از میانگین رشد تقاضای نفت پیش از همه‌گیری کروناست. همچنین در سال ۲۰۲۵ به میزان ۱/۷ م.ب.ر رشد نماید.

پیش‌بینی می‌شود در سال‌های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵، تقاضای نفت در کشورهای عضو OECD ۱۰۰ ه.ب.ر رشد نماید. انتظار می‌رود در کشورهای غیر OECD رشد تقاضای نفت در سال‌های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ به ترتیب حدود ۱/۹ و ۱/۶ م.ب.ر باشد.

نمودار ۲. رشد تقاضای جهانی نفت در سال‌های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ (م.ب.ر)

منبع: دبیرخانه اوپک

تحوالات قیمت نفت

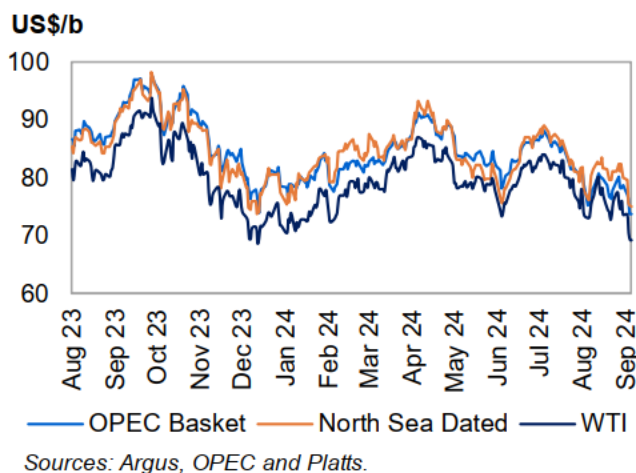
تحولات قیمت نفت خام

در ماه اوت ۲۰۲۴، قیمت‌های نفت خام کاهش قابل توجهی را در تمامی شاخص‌های اصلی تجربه کردند که ناشی از تغییرات بازار، عدم قطعیت‌های اقتصادی و فعالیت‌های نزولی سفته‌گران در بازار آتی نفت بود.

ارزش سبد مرجع اوپک (ORB) با کاهش ۶/۰۲ دلار یا ۷/۱ درصد نسبت به ماه قبل، به طور میانگین به ۷۸/۴۱ دلار در هر بشکه در اوت رسید. این کاهش به دلیل افت تمامی قیمت‌های اجزای تشکیل دهنده سبد مرجع اوپک، به ویژه شاخص‌های نفت ترش متوسط، رخ داد. قرارداد ماه آینده برنت با ۵ دلار یا ۶ درصد کاهش به ۷۸/۸۸ دلار در هر بشکه رسید، در حالی که قرارداد ماه آینده دبلیوتی آی در نایمکس با ۵/۰۵ دلار یا ۶/۳ درصد کاهش به طور میانگین به ۷۵/۴۳ دلار در هر بشکه رسید. همچنین، قرارداد ماه آینده DME عمان با ۵/۸۳ دلار یا ۷ درصد کاهش به ۷۷/۵۴ دلار در هر بشکه رسید.

اختلاف قیمت بین برنت و دبلیوتی آی ماه آینده با ۵ سنت افزایش نسبت به ماه قبل به ۳/۴۵ دلار در هر بشکه رسید. علی‌رغم این کاهش در قراردادهای ماه آینده، منحنی‌های آتی قیمت نفت همچنان در وضعیت بکواردشن قرار داشتند که نشان‌دهنده وضعیت قوی بازار فیزیکی نفت و چشم‌انداز مثبت عرضه و تقاضای جهانی نفت بود.

نمودار شماره ۳: تحولات قیمت نفت خام (دلار در هر بشکه)

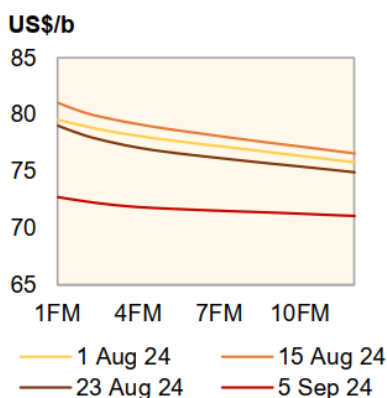

قیمت‌های نفت‌های سبک و متوسط شیرین، به ویژه در حوضه آتلانتیک، در نتیجه کاهش عرضه در مدیترانه به دلیل اختلالات تولید در شمال آفریقا، شاهد تلاطم بود. این مسئله باعث افزایش تقاضا برای بارگیری فوری محموله‌های جایگزین شد، هرچند که عرضه کافی نفت خام آمریکا و نفت غرب آفریقا همچنان برای چرخه تجاری سپتامبر موجود بود. تقاضای پایین‌تر از سوی پالایشگران اروپایی و آسیایی، همراه با کاهش حاشیه سود پالایش، نیز بر تفاضل قیمت‌های نفت خام تأثیر گذاشت.

در اروپا، ارزش نفت‌های شیرین سبک تقویت شد و تفاضل قیمت نفت‌های فورتیس و اکوفیسک به ترتیب ۵۸ و ۶ سنت افزایش یافت، در حالی که نفت ترش یوهان کاهش یافت و تفاضل آن ۶۷ سنت کاهش پیدا کرد. در مدیترانه، تفاضل نفت ساهاران با افزایش ۲۹ سنتی مواجه شد، اما نفت‌های آذری لایت و سی پی سی کاهش جزئی را تجربه کردند. در منطقه خلیج آمریکا (یواس جی سی)، هر دو نفت سبک شیرین لویزیانا و نفت ترش مارس کاهش‌هایی را در تفاضل نسبت به دلیو تی آی نشان دادند.

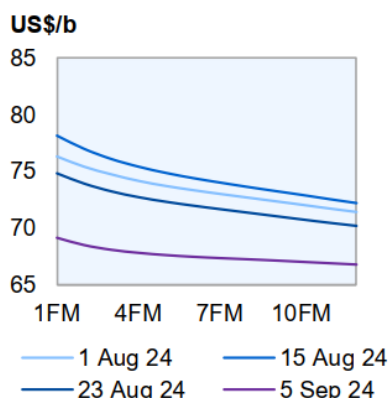
نمودار شماره ۴: ساختار زمانی قراردادهای آتی نفت‌خام‌های شاخص برنت، دلیوتی‌آی و عمان در بورس‌های لندن و نایمکس و دبئی

ICE Brent forward

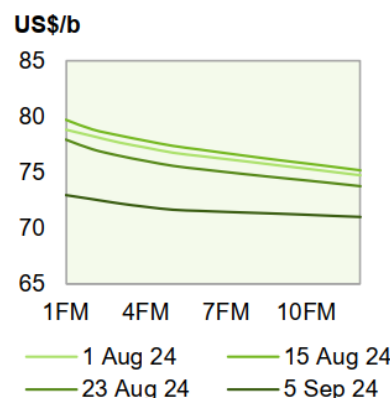
Sources: ICE and OPEC.

NYMEX WTI forward

Sources: CME and OPEC.

DME Oman forward

Sources: DME and OPEC.

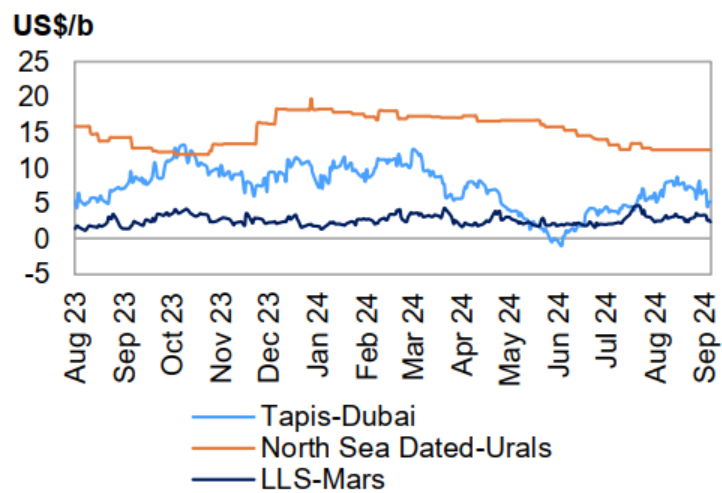
بازار نفت خام در ماه اوت تحت تأثیر نوساناتی بود که ناشی از تمایل به فروش در بازار آتی نفت بود. صندوق‌های پوشش ریسک و مدیران مالی موضع نزولی خود را حفظ کردند و موقعیت‌های خرید را بسته و موقعیت‌های فروش را افزایش دادند، به ویژه در بازار آیس برنت، جایی که موقعیت‌های خرید خالص به پایین‌ترین سطح خود از سال ۲۰۱۱ رسید. فروش سفته‌بازانه در بازار دلیو تی آی نیز مشهود بود و به فشار نزولی بر قیمت‌ها دامن زد.

با وجود این فروش‌ها، ساختار قیمت‌های آتی نفت همچنان در وضعیت بکواردشن باقی ماند که نشان‌دهنده قدرت بازار فیزیکی نفت خام بود. این روند به ویژه برای نفت‌های سبک شیرین که از قطع عرضه در شمال آفریقا سود بردند و باعث افزایش تقاضا برای بارگیری فوری محموله‌های جایگزین شد، بیشتر مشهود بود.

به طور کلی، بازار نفت خام در اوت ۲۰۲۴ با کاهش شدید قیمت‌ها مواجه شد که به دلیل فعالیت‌های نزولی سفته‌گران در بازار آتی، کاهش حاشیه سود پالایش و کاهش تقاضا در مناطق کلیدی اتفاق افتاد. چشم‌انداز بازار همچنان نامطمئن است، به طوری که پارامترهای بنیادی بازار فیزیکی از بالا رفتن قیمت‌ها در کوتاه‌مدت پشتیبانی می‌کند، در حالی که فعالیت‌های سفته‌بازانه و عدم قطعیت‌های اقتصادی فشار نزولی بر بازار آتی

نفت را حفظ کرده‌اند. وضعیت بکواردشن در بازار آتی نشان‌دهنده انتظارات برای محدودیت عرضه، به ویژه برای نفت‌های سبک شیرین است.

نمودار شماره ۵: اختلاف قیمت نفت خام‌های ترش و شیرین در بازارهای آسیا، اروپا و خلیج آمریکا (دلار در هر بشکه)

Sources: Argus, OPEC and Platts.

تحوّلات اقتصادی جهان

تحولات اقتصادی جهان

داده‌های اخیر اثبات نمود، رشد اقتصاد جهانی در نیمه نخست سال ۲۰۲۴ قوی بود، بنابراین انتظار می‌رود روند باثبات رشد در کوتاه‌مدت ادامه داشته باشد. بر این اساس، رشد اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۴ با بازنگری افزایشی جزئی ۳ درصد و در سال ۲۰۲۵ بدون تغییر نسبت به برآورد ماه گذشته ۲/۹ درصد پیش‌بینی می‌شود. در کشورهای عضو OECD انتظار می‌رود، مصرف خانوارهای بخش خصوصی در ایالات متحده محرک قوی رشد پایدار باشد. با وجود برخی نقطه ضعف‌ها در ژاپن، شرایط ضعیف اقتصادی در سه‌ماهه نخست سال ۲۰۲۴ بهبود یافت. در اتحادیه اروپا با وجود چالش‌های بخش تولید صنعتی، رشد درآمد واقعی و هزینه‌های بالای بخش خصوصی سبب شد رشد اقتصادی در نیمه نخست سال ۲۰۲۴ کمی بیشتر شود. در اقتصادهای غیر OECD، چین و هند محرک اصلی رشد اقتصادی در نیمه نخست سال ۲۰۲۴ بودند. با توجه به آخرین داده‌های منتشره از سه ماهه دوم سال ۲۴، برآورد رشد سالانه اقتصاد هند مورد بازنگری افزایشی قرار گرفت. همچنین، رشد اقتصادی قوی در برزیل و روسیه از چشم‌انداز رشد اقتصادی پایدار ۴ اقتصاد نوظهور در سال‌های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ حمایت نمود.

پیش‌بینی می‌شود، بانک‌های مرکزی اصلی به‌ویژه در ایالات متحده، اتحادیه اروپا و بریتانیا در نیمه دوم سال ۲۰۲۴ یا سیاست‌های کنونی خود را دنبال نمایند و یا سیاست‌های پولی انبساطی را در پیش گیرند. با این وجود، جهت‌گیری این سیاست‌ها به طور چشمگیری به روندهای تورمی و هر گونه تغییر بالقوه در اولویت‌های بانک مرکزی برای حمایت از رشد اقتصادی به ویژه در اقتصادهای پیشرفته بستگی دارد. با وجود کاهش ریسک‌های مختلف، اتخاذ سیاست‌های پولی انبساطی در اقتصادهای پیشرفته به علاوه حمایت پولی و مالی پایدار در چین، اجرای طرح‌های مالی کنونی در هند و روند قوی رشد اقتصادی برزیل و روسیه همگی این قابلیت را دارند که تحولات رشد اقتصادی را مثبت‌تر نمایند.

جدول ۱. برآورد نرخ رشد اقتصادی و بازنگری نسبت به ماه قبل-۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ (درصد)

سال	جهان	آمریکا	منطقه یورو	ژاپن	چین	هند	برزیل	روسیه
۲۰۲۴	۰/۳	۲/۴	۰/۸	۰/۲	۴/۹	۶/۸	۲/۲	۳/۲
بازنگری	۰/۱	۰/۰	۰/۱	۰/۰	۰/۰	۰/۲	۰/۴	۰/۱
۲۰۲۵	۲/۹	۱/۹	۱/۲	۰/۹	۴/۶	۶/۳	۱/۹	۱/۵
بازنگری	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰

منبع: دبیرخانه اوپک

تحوالات تقاضای جهانی نفت

تحولات تقاضای جهانی نفت

با توجه به داده‌های دریافتی از ابتدای سال ۲۰۲۴ تاکنون، پیش‌بینی می‌شود رشد تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۲۴ با ۸۰ ه.ب.ر بازنگری نزولی نسبت به ماه گذشته حدود ۲ م.ب.ر باشد که بیشتر از میانگین تاریخی ۱/۴ م.ب.ر پیش از همه‌گیری کرونا خواهد بود.

پیش‌بینی می‌شود، تقاضای نفت کشورهای عضو OECD در سال ۲۰۲۴ حدود ۱۰۰ ه.ب.ر رشد نماید و کشورهای آمریکایی عضو OECD علت چنین رشدی باشند. انتظار می‌رود، در سال ۲۰۲۴ با افزایش تقاضای نفت کشورهای چین، سایر کشورهای آسیایی، خاورمیانه، هند و آمریکای لاتین، تقاضای نفت کشورهای غیر OECD حدود ۱/۸ م.ب.ر رشد نماید. همچنین، پیش‌بینی می‌شود تحت تاثیر تقاضای بالا برای سفرهای هوایی و حمل و نقل جاده‌ای و نیز فعالیت بخش‌های کشاورزی، صنعتی و ساخت و ساز میانگین کل تقاضای جهانی نفت در سه ماهه چهارم ۲۰۲۴ حدود ۱۰۵/۶ م.ب.ر شود و برای کل سال ۲۰۲۴ به ۱۰۴/۳ م.ب.ر برسد. به طور مشابه، افزایش ظرفیت پالایشگاه‌ها در کشورهای غیر OECD (به‌ویژه چین و خاورمیانه) در رشد تقاضای نفت موثر خواهد بود. رشد تقاضای جهانی نفت از نااطمینانی‌هایی همچون تحولات اقتصاد جهانی نیز تاثیر خواهد پذیرفت.

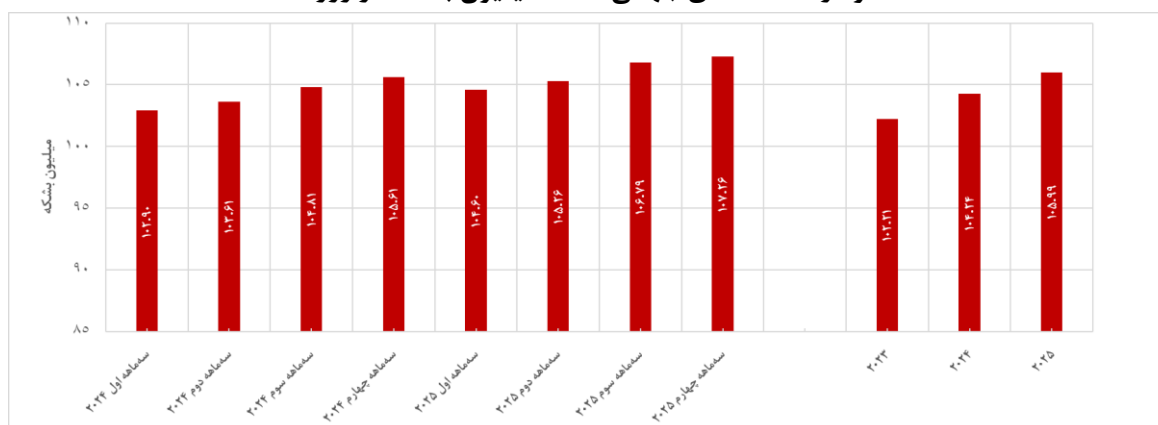
با بازنگری نزولی جزئی در ارزیابی ماه گذشته، پیش‌بینی می‌شود تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۲۵ به طور سالانه ۱/۷ م.ب.ر رشد نماید. انتظار می‌رود تقاضای نفت در کشورهای OECD ۱۰۰ ه.ب.ر و در کشورهای غیر OECD ۱/۶ م.ب.ر رشد نماید.

جدول ۲. تقاضای نفت بر اساس پیش‌بینی اوپک (میلیون بشکه در روز)

خاورمیانه	هند	چین	آمریکا	Non-OECD	OECD	تقاضای جهانی نفت	OPEC
۸/۶۳	۵/۳۴	۱۶/۳۶	۲۰/۳۶	۵۶/۵۶	۴۵/۶۵	۱۰۲/۲۱	۲۰۲۳
۸/۷۲	۵/۶۶	۱۶/۶۶	۱۹/۹۲	۵۸/۱۱	۴۴/۸۰	۱۰۲/۹۰	سه‌ماهه اول
۸/۵۲	۵/۶۶	۱۶/۸۸	۲۰/۴۶	۵۷/۸۱	۴۵/۸۰	۱۰۳/۶۱	سه‌ماهه دوم
۹/۱۹	۵/۴۸	۱۷/۲۴	۲۰/۶۷	۵۸/۵۳	۴۶/۲۸	۱۰۴/۸۱	سه‌ماهه سوم
۹/۰۲	۵/۶۵	۱۷/۲۵	۲۰/۸۵	۵۹/۴۰	۴۶/۲۱	۱۰۵/۶۱	سه‌ماهه چهارم
۸/۸۶	۵/۶۱	۱۷/۰۱	۲۰/۴۸	۵۸/۴۷	۴۵/۷۸	۱۰۴/۲۴	۲۰۲۴
۸/۹۸	۵/۸۸	۱۷/۰۹	۱۹/۹۵	۵۹/۷۱	۴۴/۸۹	۱۰۴/۶۰	سه‌ماهه اول
۸/۷۴	۵/۹۰	۱۷/۲۷	۲۰/۴۹	۵۹/۳۹	۴۵/۸۷	۱۰۵/۲۶	سه‌ماهه دوم
۹/۵۴	۵/۷۳	۱۷/۶۸	۲۰/۷۳	۶۰/۳۶	۴۶/۴۳	۱۰۶/۷۹	سه‌ماهه سوم
۹/۲۵	۵/۸۸	۱۷/۶۴	۲۰/۸۹	۶۰/۹۴	۴۶/۳۲	۱۰۷/۲۶	سه‌ماهه چهارم
۹/۱۳	۵/۸۵	۱۷/۴۳	۲۰/۵۲	۶۰/۱۰	۴۵/۸۸	۱۰۵/۹۹	۲۰۲۵
۰/۲۳	۰/۲۷	۰/۶۵	۰/۱۱	۱/۹۰	۰/۱۳	۲/۰۳	رشد ۲۰۲۴
۰/۲۷	۰/۲۴	۰/۴۱	۰/۰۴	۱/۶۴	۰/۱۱	۱/۷۴	رشد ۲۰۲۵

منبع: دبیرخانه اوپک

نمودار ۵. تقاضای جهانی نفت (میلیون بشکه در روز)

منبع: دبیرخانه اوپک

تحويلات عرضة جهانی نفت

تحولات عرضه جهانی نفت

انتظار می‌رود عرضه نفت‌خام کشورهای غیر عضو DoC (کشورهایی که در بیانیه همکاری شرکت نکردند) در سال ۲۰۲۴، به میزان ۱/۲ میلیون بشکه در روز افزایش یابد که بدون تغییر نسبت به ماه ژوئیه، به ۵۳/۱ میلیون بشکه در روز رسید.

در حالی که میزان تولید «ان جی ال» آمریکا برای دومین ماه متوالی به رکورد ۷ میلیون بشکه در روز رسید، میزان تولید نفت و میعانات گازی آمریکا در ماه ژوئن سال ۲۰۲۴ با روند افزایشی همراه بود. بر این اساس انتظار می‌رود رشد تولید نفت‌خام آمریکا از ابتدای سال ۲۰۲۴، با ۵۰۰ هزار بشکه در روز افزایش همراه باشد. بیشترین میزان رشد سالانه ۲۰۲۴ مربوط به کانادا و برزیل تخمین زده می‌شود.

همچنین پیش‌بینی می‌شود عرضه نفت‌خام کشورهای غیر عضو DoC در سال ۲۰۲۵، به میزان ۱/۱ میلیون بشکه در روز افزایش یابد و بدون تغییر نسبت به ماه ژوئیه، به ۵۴/۲ میلیون بشکه در روز برسد. بیشترین میزان رشد سالانه ۲۰۲۵ مربوط به آمریکا، کانادا، برزیل و نروژ و کاهش رشد سالانه برای آنگولا تخمین زده می‌شود.

تولید NGLs و نفت نامتعارف کشورهای DoC در سال ۲۰۲۴ با رشد سالیانه حدود ۱۰۰ هزار بشکه در روز به ۸/۳ میلیون بشکه در روز و در سال ۲۰۲۵، با افزایش رشد سالیانه حدود ۶۰ هزار بشکه در روز به ۸/۴ میلیون بشکه در روز برآورد می‌شود. تولید NGLs و نفت نامتعارف کشورهای اوپک در سال ۲۰۲۴ با رشد سالیانه حدود ۶۰ هزار بشکه در روز به ۵/۵ میلیون بشکه در روز و در سال ۲۰۲۵، با افزایش رشد سالیانه حدود ۱۱۰ هزار بشکه در روز به ۵/۶ میلیون بشکه در روز برآورد می‌شود.

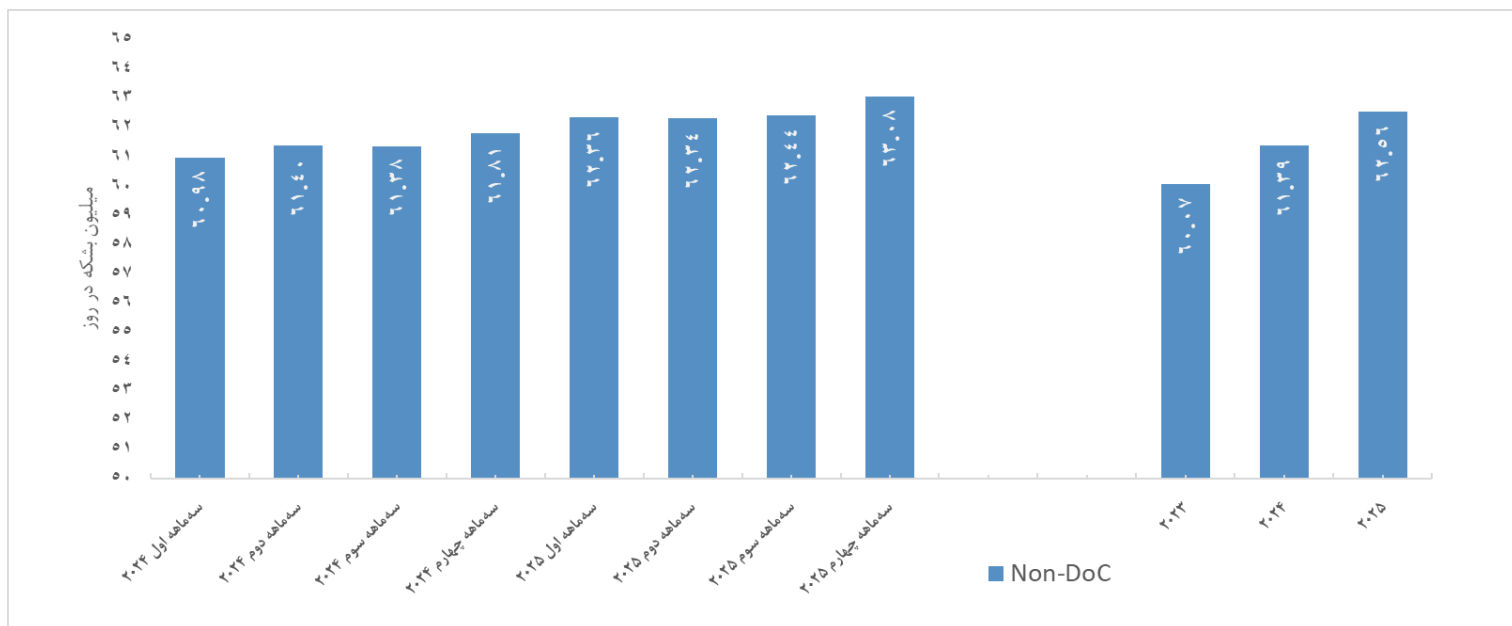
بر اساس منابع ثانویه تولید نفت‌خام کشورهای DoC در ماه اوت ۲۰۲۴، با کاهش ۳۰۰ هزار بشکه در روز نسبت به ماه ژوئیه، به ۴۰/۶۶ میلیون بشکه در روز رسید.

جدول ۳- عرضه نفت کشورهای Non-DoC بر اساس پیش‌بینی اوپک (میلیون بشکه در روز)

خاورمیانه	هند	چین	آمریکا	Non-OECD	OECD	Total Non-DoC & DoC NGLs	OPEC
۲,۰۲	۰,۷۹	۴,۵۲	۲۰,۹۷	۱۸,۶۰	۳۰,۷۷	۶۰,۰۷	۲۰۲۳
۲,۰۰	۰,۸۰	۴,۶۲	۲۱,۰۲	۱۹,۰۳	۳۱,۰۳	۶۰,۹۸	سه‌ماهه اول
۲,۰۰	۰,۷۹	۴,۶۳	۲۱,۸۰	۱۸,۹۶	۳۱,۵۹	۶۱,۴۰	سه‌ماهه دوم
۲,۰۰	۰,۸۰	۴,۵۳	۲۱,۶۰	۱۸,۹۶	۳۱,۶۴	۶۱,۳۸	سه‌ماهه سوم
۲,۰۲	۰,۷۹	۴,۴۸	۲۱,۵۰	۱۹,۱۶	۳۱,۸۰	۶۱,۸۱	سه‌ماهه چهارم
۲,۰۱	۰,۸۰	۴,۵۶	۲۱,۴۸	۱۹,۰۳	۳۱,۵۲	۶۱,۳۹	۲۰۲۴
۲,۰۱	۰,۷۹	۴,۶۲	۲۱,۷۱	۱۹,۲۷	۳۲,۱۲	۶۲,۳۶	سه‌ماهه اول
۲,۰۴	۰,۸۰	۴,۶۱	۲۱,۹۸	۱۹,۲۹	۳۲,۰۳	۶۲,۳۴	سه‌ماهه دوم
۲,۰۳	۰,۸۱	۴,۵۲	۲۲,۰۳	۱۹,۲۹	۳۲,۲۶	۶۲,۴۴	سه‌ماهه سوم
۲,۰۳	۰,۸۱	۴,۵۳	۲۲,۱۸	۱۹,۴۱	۳۲,۶۸	۶۳,۰۸	سه‌ماهه چهارم
۲,۰۳	۰,۸۰	۴,۵۷	۲۱,۹۸	۱۹,۳۲	۳۲,۲۷	۶۲,۵۶	۲۰۲۵
-۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۵	۰,۵۱	۰,۴۳	۰,۷۵	۱,۳۳	رشد ۲۰۲۴
۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۵۰	۰,۲۹	۰,۷۶	۱,۱۶	رشد ۲۰۲۵

منبع: اوپک

نمودار شماره ۷ - عرضه نفت کشورهای غیر اوپک پلاس (میلیون بشکه در روز)

منبع: اوپک

تحولات ذخیره سازی تجاری نفت

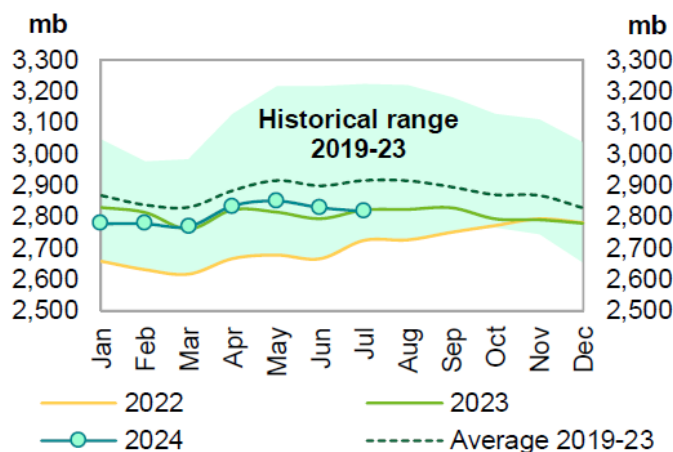

تحولات ذخیره‌سازی تجاری نفت

مطابق گزارش ماهانه اوپک، حجم ذخیره‌سازی تجاری نفت در کشورهای عضو OECD در ماه ژوئیه ۲۰۲۴ به میزان ۱۱/۷ میلیون بشکه نسبت به ماه ژوئن ۲۰۲۴ کاهش داشته است. به این ترتیب، با حجم ۲۸۱۵ میلیون بشکه، میزان ذخیره‌سازی‌ها در این ماه، نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۵/۲ میلیون بشکه کمتر و نسبت به میانگین پنج‌سال اخیر ۹۹/۲ میلیون بشکه پایین‌تر و نسبت به میانگین پنج‌سال ۲۰۱۵-۲۰۱۹ نیز ۱۵۳/۸ میلیون بشکه کمتر است. ذخیره‌سازی تجاری نفت خام و ذخیره‌سازی تجاری محصولات پالایشی کشورهای عضو OECD در ماه ژوئیه امسال نسبت به ماه ژوئن، به ترتیب ۵/۱ میلیون بشکه و ۶/۶ میلیون بشکه کاهش داشته‌اند. ذخیره‌سازی تجاری نفت خام کشورهای عضو OECD در ماه ژوئیه ۲۰۲۴ با حجم ۱۳۵۰ میلیون بشکه، نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۲۵/۲ میلیون بشکه کمتر و نسبت به میانگین پنج‌سال اخیر، ۵۶/۷ میلیون بشکه کمتر و نسبت به میانگین دوره زمانی ۲۰۱۵-۲۰۱۹ نیز ۱۱۲/۲ میلیون بشکه پایین‌تر است. همچنین ذخیره‌سازی تجاری محصولات پالایشی کشورهای فوق در ماه ژوئیه ۲۰۲۴ به ۱۴۶۶ میلیون بشکه رسیده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۲۰/۰ میلیون بشکه بیشتر اما نسبت به میانگین پنج‌سال اخیر ۴۲/۵ میلیون بشکه کمتر و نسبت به میانگین دوره زمانی ۲۰۱۵-۲۰۱۹ به میزان ۴۱/۶ میلیون بشکه پایین‌تر است. حجم ذخیره‌سازی تجاری نفت کشورهای عضو OECD بر اساس پوشش روزهای آتی در ماه ژوئیه ۲۰۲۴ با بازنگری کاهشی ۰/۱ روز نسبت به برآورد ماه قبل به ۶۱/۱ روز رسید. این رقم ۰/۲ روز نسبت به ماه ژوئیه ۲۰۲۳ پایین‌تر، ۳/۳ روز کمتر از میانگین پنج ساله اخیر و نسبت به میانگین پنج‌سال ۲۰۱۹-۲۰۱۵ به میزان ۱/۴ روز کمتر است.

نمودار شماره ۸- ذخیره‌سازی تجاری کشورهای عضو OECD بر حسب میلیون بشکه

Graph 9 - 1: OECD commercial oil stocks

Sources: Argus, EIA, Euroilstock, IEA, METI and OPEC.

تغییرات تراز عرضه و تقاضا

میزان تقاضای برای نفت اوپک پلاس (شامل کشورهای عضو در بیانیه همکاری مشترک (Doc) در سال ۲۰۲۴، با بازنگری کاهشی ۱۰۰ هزار بشکه در روز نسبت به برآورد ماه پیش در حدود ۴۲/۸ میلیون بشکه در روز برآورد می‌شود که ۷۰۰ هزار بشکه در روز بیشتر از تقاضای بازار از اوپک پلاس در سال ۲۰۲۳ است. بر اساس پیش‌بینی، تقاضای بازار برای نفت اوپک پلاس در سال ۲۰۲۵، با بازنگری کاهشی ۲۰۰ هزار بشکه در روز نسبت به برآورد ماه پیش برابر ۴۳/۴ میلیون بشکه در روز تخمین زده می‌شود که در این صورت در حدود ۶۰۰ هزار بشکه در روز بیشتر از تقاضای سال ۲۰۲۴ خواهد بود.

جدول شماره ۴- تغییرات تراز عرضه و تقاضا بر حسب میلیون بشکه و میزان تقاضای بازار برای نفت اوپک

	2023	Q1-2024	Q2-2024	Q3-2024	Q4-2024	2024
تقاضا	۱۰۲/۲۰	۱۰۲/۹	۱۰۳/۶	۱۰۴/۸	۱۰۵/۶	۱۰۴/۲
عرضه نفت غیر اوپک پلاس	۵۱/۸	۵۲/۶	۵۳/۱	۵۳/۱	۵۳/۵	۵۳/۱
تولید NGLS و نفت نامتعارف اوپک پلاس	۸/۲	۸/۴	۸/۳	۸/۳	۸/۳	۸/۳
جمع عرضه نفت غیر اوپک و NGLS اوپک پلاس	۶۰/۱	۶۱/۰	۶۱/۴	۶۱/۴	۶۱/۸	۶۱/۴
تقاضای بازار از نفت اوپک پلاس	۴۲/۱	۴۱/۹	۴۲/۲	۴۳/۶	۴۳/۸	۴۳/۰
تولید واقعی نفت اوپک پلاس	۴۲/۰	۴۱/۲	۴۰/۹			
تراز بر اساس تولید کنونی	-۰/۲	-۰/۹	-۱/۳			
	2024	Q1-2025	Q2-2025	Q3-2025	Q4-2025	2025
تقاضا	۱۰۴/۲	۱۰۴/۶	۱۰۵/۳	۱۰۶/۸	۱۰۷/۳	۱۰۶/۰
عرضه نفت غیر اوپک پلاس	۵۳/۱	۵۴/۰	۵۳/۹	۵۴/۱	۵۴/۷	۵۴/۲
تولید NGLS و نفت نامتعارف اوپک پلاس	۸/۳	۸/۴	۸/۴	۸/۳	۸/۴	۸/۴
جمع عرضه نفت غیر اوپک و NGLS اوپک پلاس	۶۱/۴	۶۲/۴	۶۲/۳	۶۲/۴	۶۳/۱	۶۲/۶
تقاضای بازار از نفت اوپک پلاس	۴۲/۸	۴۲/۲	۴۲/۹	۴۴/۳	۴۴/۲	۴۳/۴
تولید واقعی نفت اوپک پلاس						
تراز بر اساس تولید کنونی						

تحوالات بازار نفت کش‌های نفت خام و فرآورده‌های نفتی

تحولات بازار نفتکش های نفت خام

در ماه اوت ۲۰۲۴، نرخ کرایه تک محموله نفتکش های غول پیکر حمل نفت خام VLCC در مسیرهای اصلی دریایی، روندهای متفاوتی داشت، اما نرخ نفتکش های آفراماکس و سوئزماکس در تمامی مسیرهای دریایی کاهشی بود. کاهشی فصلی تقاضا باعث ایجاد شرایط کاهش نرخ کرایه نفتکش ها در بازار شد.

نرخ کرایه تک محموله نفتکش های غول پیکر حمل نفت خام VLCC در ابتدای ماه تقویت شد اما در انتهای ماه روند کاهشی به خود گرفت، هرچند که در مسیرهای اصلی مختلف روندهای قیمتی متفاوت بود. نرخ کرایه کشتی های VLCC تک محموله ای در مسیرهای خاورمیانه به شرق، در مقایسه با ماه قبل، بدون تغییر بود اما در مسیرهای خاورمیانه به غرب، در مقایسه با ماه قبل، ۳ درصد کاهش داشت و این نرخ در مسیر آفریقا به اروپا با افزایش ۲ درصدی نسبت به ماه پیش همراه بود.

نرخ کرایه تک محموله کشتی های سوئزماکس در ماه اوت ۲۰۲۴، در تمامی مسیرهای دریایی کاهشی بود، به استثناء جهش قیمتی در انتهای ماه که بدلیل شرایط تراز بازار بوجود آمد. در مسیرهای خلیج آمریکا به اروپا، در مقایسه با ماه قبل با کاهش ۲۳ درصدی همراه بود.

بدلیل کاهش تقاضا برای نفت شمال آفریقا، نرخ کرایه تک محموله کشتی های آفراماکس در ماه اوت ۲۰۲۴، در مسیر دریای کارائیب به سمت سواحل شرقی آمریکا با افت ۴۱ درصدی نسبت به ماه پیش روبرو شد در مسیرهای داخلی حوضه مدیترانه نیز ۱۱ درصد کاهش یافت.

نرخ کرایه کشتی های حامل فرآورده های نفتی در ماه اوت ۲۰۲۴ نیز بدلیل کاهش فصلی تقاضا با روند کاهشی همراه بود. نرخ کرایه تک محموله در هر دو مسیر شرق کانال سوئز و غرب کانال سوئز روند کاهشی به ترتیب ۳۳ و ۲۴ درصدی نسبت به ماه پیش داشت.

تحوالات تجارت نفت خام و فرآورده های نفتی

تحولات تجارت نفت خام و فرآورده‌های نفتی

آمریکا: داده‌های هفتگی اولیه نشان می‌دهد، صادرات نفت خام ایالات متحده به کمتر از ۴ م.ب.ر، کمترین میزان از ماه نوامبر سال گذشته، رسید. بر اساس داده‌های ردیابی تانکرها، علت این امر، افت به دلیل افت فروش نفت خام به اروپا و آسیا بود. در مقابل، صادرات فرآورده‌های نفتی ایالات متحده به دلیل افزایش فروش به آسیا و اروپا به ۶/۹ م.ب.ر، بالاترین میزان طی ۸ ماهه گذشته، رسید.

اروپا: برآوردهای اولیه نشان می‌دهد، به دلیل افت جریان ورودی نفت خام از آسیای مرکزی، واردات نفت خام کشورهای اروپایی عضو OECD در ماه اوت ۲۰۲۴ کاهش یافت، اما واردات فرآورده‌های نفتی به دلیل رشد واردات از ایالات متحده، افزایش یافت.

ژاپن: در ماه ژوئیه ۲۰۲۴، میانگین واردات نفت خام ژاپن به ۲/۰ م.ب.ر افت نمود. به دلیل افزایش واردات بنزین، واردات نفت خام حدود ۴ درصد رشد نمود.

چین: میانگین واردات نفت خام چین نشان در ماه ژوئیه ۲۰۲۴، با ۱۲ درصد افت ماهانه و ۳ درصد افت سالانه به حدود ۱۰ م.ب.ر رسید. به دلایل افزایش واردات نفتا، واردات فرآورده‌های نفتی چین ۲ درصد رشد نمود. صادرات سوخت دیزل، بنزین و نفت کوره کاهش و صادرات سوخت جت افزایش داشت که در مجموع منجر به افت ماهانه ۹ درصدی صادرات فرآورده‌های نفتی چین شد.

هند: مطابق با روندهای فصلی، واردات نفت خام هند در ماه ژوئیه ۲۰۲۴ تغییر نکرد و به طور میانگین ۴/۶ م.ب.ر بود. تحت تاثیر افزایش واردات گاز مایع و سایر فرآورده‌های نفتی اصلی، واردات فرآورده‌های نفتی هند به طور ماهانه ۱۹ درصد رشد نمود. افت صادرات بنزین و نفتا بیشتر از افزایش صادرات نفت کوره و سوخت دیزل، در مجموع منجر به افت جزئی در صادرات فرآورده‌های نفتی هند شد.

جدول . خالص واردات نفت خام و فرآورده‌های نفتی خریداران عمده نفت خام (میلیون بشکه در روز)

تغییرات اوت/ژوئیه	اوت ۲۰۲۴	ژوئیه ۲۰۲۴	ژوئن ۲۰۲۴		
۰/۰۵	۲/۶۷	۲/۶۲	۲/۴۳	نفت خام	آمریکا
-۰/۶۴	-۵/۱۲	-۴/۴۹	-۴/۷۷	فرآورده‌های نفتی	
-۰/۵۹	-۲/۴۶	-۱/۸۷	-۲/۳۳	مجموع نفت خام و فرآورده‌های نفتی	
تغییرات ژوئیه/ژوئن	ژوئیه ۲۰۲۴	ژوئن ۲۰۲۴	مه ۲۰۲۴		
-۱/۳۳	۹/۹۹	۱۱/۳۲	۱۱/۰۹	نفت خام	چین
۰/۱۸	۰/۹۴	۰/۷۶	۱/۰۲	فرآورده‌های نفتی	
-۱/۱۵	۱۰/۹۳	۱۲/۰۸	۱۲/۱۱	مجموع نفت خام و فرآورده‌های نفتی	
-۰/۰۲	۴/۵۷	۴/۵۹	۵/۲۰	نفت خام	هند
۰/۲۱	-۰/۰۳	-۰/۲۴	-۰/۰۸	فرآورده‌های نفتی	
۰/۱۹	۴/۵۴	۴/۳۵	۵/۱۲	مجموع نفت خام و فرآورده‌های نفتی	
-۰/۰۴	۲/۰۴	۲/۰۸	۲/۱۱	نفت خام	ژاپن
۰/۰۷	۰/۴۷	۰/۴۰	۰/۴۷	فرآورده‌های نفتی	
-۰/۰۳	۲/۵۱	۲/۴۹	۲/۵۸	مجموع نفت خام و فرآورده‌های نفتی	
تغییرات مه/آوریل	مه ۲۰۲۴	آوریل ۲۰۲۴	مارس ۲۰۲۴		
۰/۰۵	۸/۴۶	۸/۴۱	۸/۳۷	نفت خام	OECD اروپا
۰/۱۱	۱/۱۳	۱/۰۲	۰/۴۳	فرآورده‌های نفتی	
۰/۱۶	۹/۵۹	۹/۴۳	۸/۸۰	مجموع نفت خام و فرآورده‌های نفتی	

منبع: دبیرخانه اوپک

تحولات بازار فرآورده‌های نفتی و عملیات پالایشی

بازار فرآورده‌های نفتی و عملیات پالایشی

در ماه اوت، سودهای پالایشگاهی با توجه به تولید بالای محصولات در مناطق مختلف جهان، با روند کاهشی همراه بود. در آمریکا، ذخایر سوخته‌های هوایی از بالاترین رکورد چند ساله‌ای که در پایان ژوئیه مشاهده شده بود بیشتر شد. علاوه بر این با وجود صادرات دیزل، کاهش تقاضای داخلی دیزل و افزایش بهره‌برداری از پالایشگاه‌ها در آمریکا و همچنین کاهش روند صعودی تولید سایر محصولات کلیدی، منجر به تضعیف اقتصاد پالایشی در آمریکا شده است.

در اروپا، علاوه بر تضعیف بازار محصولات پالایشی میان تقطیر، کاهش صادرات بنزین و کاهش سود پالایشی نفت کوره با درصد گوگرد بالا، منجر به کاهش سودهای پالایشی نسبت به ماه قبل گردید.

در آسیا، کاهش سود پالایشی محصولات نسبت به ماه قبل بغیر از نفتا مشاهده گردید. عرضه بیش از حد محصولات و فرصت‌های چالش برانگیز صادرات بین منطقه‌ای، به ویژه برای دیزل، بر اقتصاد پالایشی آسیا تاثیر گذاشت. بهبود بازار بعد از پایان فصل تعمیرات پالایشگاه‌ها، مانع از کاهش بیشتر سودهای پالایشی در آسیا شده است.

حجم خوراک پالایشی در ماه اوت با افزایش ۷۲۴ هزار بشکه در روز نسبت به ماه ژوئیه، به ۸۳/۱ میلیون بشکه در روز رسید که نسبت به زمان مشابه در سال قبل، ۴۵۰ هزار بشکه در روز افزایش را نشان می‌دهد. در ماه‌های آتی، انتظار می‌رود تولید محصولات پالایشی خصوصا در اروپا به دلیل فرارسیدن فصل تعمیرات پالایشگاه‌ها، با روند کاهشی همراه باشد که این موضوع موجب افزایش سودهای پالایشی خواهد شد.

سودهای پالایشی

میانگین سودهای پالایشی برای نفت خام شاخص دبلیوتی‌آی در خلیج آمریکا، در ماه اوت، با ۱/۰۵ دلار در هر بشکه کاهش نسبت به ماه ژوئیه به ۱۳/۲۷ دلار در هر بشکه رسید. میانگین سودهای پالایشی برای نفت خام شاخص برنت در اروپا با ۱/۹۲ دلار در هر بشکه کاهش به ۶/۰۱ دلار در هر بشکه رسید. در آسیا، میانگین سودهای پالایشی برای نفت خام شاخص عمان، با ۷۲ سنت در هر بشکه کاهش به ۴/۲۱ دلار در هر بشکه رسید. در ماه اوت، میانگین سودهای پالایشی برای نفت خام‌های شاخص دبلیوتی‌آی خلیج آمریکا، شاخص برنت و عمان، به ترتیب، ۲۲/۳۹، ۱۷/۸۹ و ۱۰/۸۲ دلار در هر بشکه پایین‌تر از مدت مشابه سال قبل بودند.

بهره‌برداری از پالایشگاه‌ها

در آمریکا، در ماه اوت ۲۰۲۴، میانگین بهره‌برداری از پالایشگاه‌ها با ۰/۲ واحد درصد، معادل ۶۰ هزار بشکه در روز، افزایش نسبت به ماه ژوئیه، به ۹۲/۵۳ درصد، برابر ۱۶/۹۵ میلیون بشکه در روز خوراک پالایشگاهی

رسید که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، به ترتیب ۱/۷ واحد درصد و ۲۵۶ هزار بشکه در روز، کاهش درصد بهره‌برداری و خوراک پالایشی داشت.

در اروپا، میانگین بهره‌برداری از پالایشگاه‌ها در اروپا-۱۴ به همراه انگلیس و نروژ، در ماه اوت، به ۸۶/۱۸ درصد، برابر با ۱۰/۱۳ میلیون بشکه در روز خوراک پالایشگاهی، افزایش یافت که این ارقام به ترتیب ۲ واحد درصد و ۲۳۰ هزار بشکه در روز بیشتر از ارقام مشابه ماه ژوئیه بودند. علاوه بر این، در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته، ۰/۸ واحد درصد و ۷۰ هزار بشکه در روز، به ترتیب، افزایش درصد بهره‌برداری و خوراک پالایشی را نشان داد.

در آسیا، میانگین بهره‌برداری از پالایشگاه‌ها در ۵ کشور منتخب، شامل: ژاپن، چین، هند، سنگاپور و کره جنوبی در ماه اوت ۲۰۲۴ به ۹۰/۹۴ درصد، معادل ۲۵/۹۳ میلیون بشکه در روز خوراک پالایشگاهی، افزایش یافت که به ترتیب، ۰/۵ واحد درصد و ۱۵۰ هزار بشکه در روز بیشتر از ارقام مشابه در ماه ژوئیه بودند. ارقام مذکور از ارقام مشابه ماه ژوئیه ۲۰۲۳، به ترتیب، ۳/۸ واحد درصد و ۱/۳ میلیون بشکه در روز پایین‌تر بودند.

جدول (۶) - سودهای پالایشی برای نفت خام‌های شاخص وست‌تگزاس اینترمدیت، برنت و عمان به ترتیب در خلیج آمریکا، ترداد و سنگاپور (دلار در هر بشکه)

تغییر نسبت به ماه گذشته	تغییر نسبت به سال گذشته	اوت ۲۰۲۴	
-۱/۰۵	-۲۲/۳۹	۱۳/۲۷	وست‌تگزاس اینترمدیت
-۱/۹۲	-۱۷/۸۹	۶/۰۱	برنت
-۰/۷۲	-۱۰/۸۲	۴/۲۱	عمان

جدول (۷) - بهره‌برداری از پالایشگاه در آمریکا، اروپا و آسیا و تغییر نسبت به ماه قبل (درصد)

تغییر نسبت به ماه گذشته (واحد درصد)	تغییر نسبت به سال گذشته (واحد درصد)	اوت ۲۰۲۴	
۰/۲	- ۱/۷	۹۲/۵۳	آمریکا
۲	۰/۸	۸۶/۱۸	اروپا-۱۴ به همراه انگلیس و نروژ
۰/۵	-۳/۸	۹۰/۹۴	آسیا**

** ۵ کشور منتخب، شامل: ژاپن، چین، هند، سنگاپور و کره جنوبی

جدول (۸) - چشم انداز کوتاه مدت برای بازارهای محصول و عملیات پالایشگاهی (آسیا/اروپا/آمریکا)

رویداد	دوره زمانی	مشاهدات	آسیا	اروپا	آمریکا
پایان فصل تابستان	سپتامبر ۲۰۲۴	با کاهش دما و پایان فصل تابستان، مصرف بنزین با روند کاهشی همراه خواهد شد.	کاهش فشار بر بازار بنزین ↓	کاهش فشار بر بازار بنزین ↓	کاهش فشار بر بازار بنزین ↓
فصل تعمیرات پالایشگاه‌ها در پاییز	سپتامبر-اکتبر ۲۰۲۴	پیش‌بینی می‌شود قیمت محصولات پالایشی و سود پالایشی روند افزایشی و تولید محصولات پالایشی روند کاهشی داشته باشد و چرخش پالایشگاه‌ها به سمت تولید محصولات سنگین باشد.	افزایش حمایت از بازار سود پالایشی محصولات ↑	افزایش حمایت از بازار سود پالایشی محصولات ↑	افزایش حمایت از بازار سود پالایشی محصولات ↑